

Concursul Național de Dezbateri pentru Liceeni
ARGUMENT – Provocări ale dreptului în secolul XXI
Ediția a X-a, 2026

CAZ PRACTIC
Isidora Șeineanu c. Dacoria

1. Dacoria este un stat din Europa de Est, cu o populație de 4 milioane de locuitori, devenit, în anul 2016, parte la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și, în anul 2021, membru al Uniunii Europene. Dacoria se confruntă cu dificultăți în tranziția către o societate digitalizată, motiv pentru care, în anul 2022, guvernul a lansat Programul „Dacoria Digitală 2030”, prin care autoritățile și instituțiile publice, inclusiv sistemul de justiție, urmau să fie modernizate cu ajutorul inteligenței artificiale. Măsura a fost primită cu entuziasm de populația tânără și urbană, dar cu neîncredere de restul societății, îngrijorată că decizii publice importante ar putea să fie luate de algoritmi. Guvernul a susținut că digitalizarea este singura soluție viabilă în fața exploziei fraudelor informatice: potrivit unui raport Europol, numărul dosarelor de criminalitate cibernetică deschise în Dacoria s-a triplat între 2021 și 2024, în timp ce unitatea națională specializată în combaterea acestui tip de infracțiuni dispunea de un număr de anchetatori cu 40% sub necesarul estimat. În aceste condiții, o anchetă penală pentru fraudă informatică durează, în medie, doi ani în Dacoria, de două ori mai mult decât media europeană, și numeroase dosare sunt clasate din lipsă de probe.

2. Cea mai controversată măsură a Programului „Dacoria Digitală 2030” este implementarea sistemului de inteligență artificială „Cronos”, demarată în 2022, la inițiativa Ministerului Digitalizării, în parteneriat cu o companie privată de tehnologie. Cronos a fost antrenat cu ajutorul a 2 milioane de mesaje, postări, fotografii și înregistrări audio-video colectate din surse publice de pe rețelele de socializare, pentru a recunoaște tipare de comportament digital pornind de la stilul de scriere, ritmul de tastare, orele de activitate online, precum și emoticoanele sau simbolurile folosite. După o perioadă de testare de un an în cadrul a 12 anchete-pilot, Cronos a fost avizat de Ministerul Justiției în ianuarie 2024 și pus la dispoziția autorităților de anchetă în cauzele de criminalitate informatică, fiind prezentat public drept „instrumentul care poate face, în câteva ore, analize de date pentru care un anchetator uman ar avea nevoie de luni de zile”. Utilizarea sa în practica judiciară a fost, însă, criticată de mai multe organizații ale societății civile, care au atras atenția asupra riscurilor legate de transparența algoritmilor folosiți și de protecția datelor personale.

3. Isidora Șeineanu, în vârstă de 25 de ani, este cel mai cunoscut creator de conținut din Dacoria. Pe rețelele de socializare, Isidora realizează filme în care explică originea cuvintelor din limba dacoriană arhaică, sub numele de cont „Isidora Media”. Pasiunea sa pentru etimologie a generat peste 900.000 de urmăritori, elevi, profesori și părinți, care o apreciază pentru modul accesibil și plin de umor în care vorbește despre limbă.

4. La începutul anului 2025, autoritățile din Dacoria au deschis o anchetă privind schema de investiții „AurBit”. Aplicația era promovată în mass-media prin filme cu persoane publice din Dacoria, care recomandau investiția, promițând câștiguri de până la 300%, persoanele interesate fiind direcționate către un grup privat de mesagerie, moderat de un cont anonim denumit „Consilierul_Auriu”, care comunica personal, în scris, cu fiecare investitor, oferea „sfaturi” personalizate și încuraja plasarea unor sume de bani. Cu investitorii mai reticenți, „Consilierul_Auriu” purta chiar scurte conversații telefonice, pentru a le câștiga încrederea, înainte ca aceștia să transfere sume importante. Aproximativ 4.000 de persoane au investit astfel sume de până la 15.000 de euro, pierzându-și, în cele din urmă, banii. Filmele publicitare, extrem de convingătoare, foloseau imaginea și vocea unor persoane publice. Printre persoanele publice prezente în filmele de promovare a aplicației „AurBit” s-a numărat și Isidora Șeineanu, ale cărei chip și voce apăreau într-un clip distribuit de peste 500.000 de ori, în care aceasta recomanda „investiția vieții tale”. Utilizatorii rețelelor de socializare au speculat că Isidora ar putea fi chiar una dintre persoanele din

spatele schemei, mai ales că, în ultimele luni, mulți dintre urmăritorii ei observaseră o schimbare vizibilă a stilului ei de viață afișat online, devenit tot mai costisitor. La 3 martie 2025, Isidora a fost reținută, iar telefonul și laptopul personal i-au fost ridicate pentru expertiză. Analiza dispozitivelor nu a identificat nicio comunicare sau tranzacție financiară legată de schemă.

5. În ancheta care a vizat-o pe Isidora Șeineanu a fost utilizat sistemul Cronos, cu autorizarea procurorului, obținută la 10 martie 2025. Potrivit raportului Cronos, mesajele scrise atribuite „Consilierului Auriu” prezentau o similitudine de 89% cu tiparul de comportament online al Isidorei, sistemul semnalând, printre altele, folosirea repetată a unor expresii regionale specifice, un ritm de tastare particular și aceleași ore de activitate nocturnă pe rețele. Întrucât codul-sursă și datele de antrenare ale sistemului Cronos sunt protejate în Dacia ca informații de siguranță națională, nu au fost puse, în cadrul anchetei, la dispoziția Isidorei sau a avocatului acesteia, care au putut doar să formuleze întrebări scrise, la care Ministerul Digitalizării a răspuns în mod formal ulterior, fără a detalia metodologia exactă de calcul a procentului de similitudine în baza căruia Isidora era investigată. Aceasta a susținut constant că este victima unui furt de identitate realizat cu ajutorul unor aplicații de inteligență artificială, cu atât mai mult cu cât, în urmă cu câțiva ani, conturile ei de pe rețelele de socializare fuseseră spart de persoane neidentificate.

La 20 iunie 2025, Isidora Șeineanu a fost condamnată în primă instanță la 3 ani de închisoare pentru fraudă informatică și furt de identitate, instanța reținând că rezultatele Cronos, coroborate cu declarațiile a două victime care au recunoscut vocea Isidorei ca fiind cea care i-a îndemnat telefonic să investească, reprezintă probe suficiente pentru a dovedi vinovăția acesteia, chiar în lipsa oricărei tranzacții financiare identificate în conturile ei. Instanța a mai obligat-o pe Isidora să despăgubească 3 dintre victimele fraudei, care s-au constituit parte civilă în proces, cu suma totală de 18.000 de euro.

Curtea de apel a menținut soluția primei instanțe, apreciind că sistemul Cronos este unul dintre cele mai fiabile instrumente la dispoziția autorităților și că simplele suspiciuni privind eventuale erori nu sunt suficiente pentru a înlătura concluziile acestuia. Pentru a redacta concluziile scrise depuse în fața Curții de apel, avocatul Isidorei a folosit o aplicație de inteligență artificială specializată în redactare juridică, denumită „LexPrompt”, cu ajutorul căreia a generat o parte semnificativă a argumentelor privind nefiabilitatea sistemului Cronos, inclusiv făcând trimiteri la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului invocate în apărarea Isidorei. În ședința publică, reprezentantul Ministerului Public a observat că două dintre hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului citate în concluziile scrise ale apărării nu există în realitate, fiind, aparent, generate de aplicația „LexPrompt”, iar o a treia hotărâre citată avea o soluție complet diferită de cea prezentată de apărare. Curtea de apel a reținut acest aspect în motivarea deciziei sale, arătând că „utilizarea neverificată a unor instrumente de inteligență artificială de către apărare afectează, în primul rând, credibilitatea propriilor argumente”, dar a considerat că acest fapt nu a adus atingere dreptului la apărare, întrucât instanța a analizat argumentele de fond invocate. Avocatul și-a recunoscut greșeala, explicând că a folosit aplicația din lipsă de timp și că nu a verificat sursele citate.

Isidora a formulat recurs la Curtea Supremă a Daciei, invocând încălcarea dreptului la un proces echitabil. La 15 septembrie 2025, Curtea Supremă a respins recursul ca nefondat.

6. Isidora s-a adresat, ulterior, Curții Europene a Drepturilor Omului. În Dacia, drepturile fundamentale sunt protejate prin Constituție, care are o formulare identică cu cea a Constituției României. Dacia răspunde în fața Curții Europene a Drepturilor Omului pentru eventualele încălcări ale drepturilor fundamentale ale persoanelor aflate sub jurisdicția sa.

Imaginați dezbaterile orale din fața Curții Europene a Drepturilor Omului dintre reprezentantul Isidorei Șeineanu, pe de o parte, și reprezentantul Daciei, pe de altă parte, și prezentați, conform indicațiilor cuprinse în Regulamentul Concursului „Argument – Provocări ale dreptului în secolul XXI”, pledoariile acestora.